

for, at den rentepligtige Sum sættes op fra 6 000 til 8 000 Kr. for dem, der erhverver Jord efter Loven af 4. Oktober 1919: „Det har endogsaa vist sig, at de Nybyggere efter denne Lov af 4. Oktober 1919, som ønsker at afhænde deres Ejendom, netop, fordi de har saa stor en Del af Byggelaanet rentefrit, har kunnet opnaa uforholdsmæssig store Afstaaelsessummer for deres Huse.“ Og Ministeren siger videre: „Der foreligger for Ministeriet Oplysning om Afstaaelsessummer, der gaar op i flere Tusinde Kroner og ogsaa flere Tusinde Kroner udover, hvad Besætningsforøgelsen og Jordens Kulturforbedring kan andrage.“ Derefter fortsætter han: „Jeg indrømmer, at Landbrugsministeriet efter Loven har Adgang til at gribe ind i saadanne Tilfælde og sige: saa maa du ikke sælge“, og han udvikler, hvorfor det vil være en betænkelig Sag. Længere nede paa Spalte 1730 giver han dette Udtryk ved at sige, at „der bliver sat 2den Klasses Stempel paa ham, at de vedkommende bliver sat under offentligt Tilsyn; jeg tror, dette vil være meget uheldigt og i høj Grad svække Tilliden hos den, der arbejder i disse Brug, som er oprettet paa offentlig Jord efter Loven af 4. Oktober 1919“.

Jeg tror ikke, den Betragtning holder Stik, som Ministeren her fremsætter. De Folk, der gaar ind under disse Love, saavel Loven af 4. Oktober 1919 som den gamle Husmandslov, er gjort bekendt med, at der er visse Betingelser, de skal opfylde for at opnaa denne Begunstigelse, og at der paa den anden Side er visse Rettigheder, som de ikke kommer i Besiddelse af. Det gælder i alt Fald for Loven af 4. Oktober 1919. De har efter Lovens klare og rene Ord ikke nogen som helst Ret til den Konjunkturgevinst, som Samfundsudviklingen fremkalder paa deres Brug. Den Værdistigning, der derved sker paa Ejendommen, har de ikke nogen som helst Berettigelse til, hverken efter Lovens Ord eller efter den Obligation, de har underskrevet. Den tilkommer Samfundet, men Samfundet har villet overdrage den til den Mand, der driver Bruget.

Derfor er det ikke nogen virkelig Begrundelse for Forhøjelsen fra 6 000 til 8 000 Kr. Jeg skal ikke gøre nogen Indvending mod denne Forhøjelse, for jeg erkender, at der er andre Grunde, der berettiger den, men at foreslaa den ud fra de Motiver, som Ministeren her giver, kan jeg ikke give min Tilslutning til. Forholdet er det, at Jordlovsudvalget og Ministeriet har fuldkommen legitime Midler til at forhindre noget saa-

dant som det, Ministeren omtalte. Allerede ved Begyndelsen af Aarhundredet, da den gamle Husmandslov var vedtaget første Gang, blev der sendt Cirkulærer rundt til Kommissionerne om, at naar Ejerskifte kom til deres Kundskab, skulde de afholde Eftersyn af den paagældende Ejendom og paa Grundlag af dette indsende til Landbrugsministeriet en Beskrivelse, ledsaget af deres Udtalelse om, hvorvidt den betalte Pris maatte anses for at være uforholdsmæssig høj eller ikke, og hvorvidt de som Følge deraf enten ikke kunde anbefale eller kunde anbefale, at de Begunstigelses, der indeholdtes i Vilkaarene, blev overdraget til Efterfølgeren. Nu var der efter min Mening i meget høj Grad Grund for Landbrugsministeriet til at indskærpe dette Cirkulære netop overfor Loven af 4. Oktober 1919.

Jeg undrer mig over, at man ikke fra Jordlovsudvalgets Side har været opmærksom paa Forholdet, som jo er dette, at den Værdistigning, som de vedkommende Brugere ikke har foranlediget gennem en forbedret Kultur af Jorden eller en Forøgelse af Besætningen, har de ingen som helst til, den skal Efterfølgeren, hvis han skal træde ind i samme Forhold, have, fordi det er en Startningshjælp, der er ydet af Staten. Det er netop det store Princip i Loven af 1919 i Modsætning til den gamle Husmandslov, at denne Mulighed er til Stede. Jeg ved da ogsaa for vort Vedkommende, at vi er gaaet frem efter denne Linie. Vi har betragtet det ligefrem som en logisk Selvfølge, at man, naar det var en Nødvendighed, fra Landbrugsministeriets Side krævede noget saadant af Kommissionerne overfor de Brugere, der ikke havde nydt anden Begunstigelse end den, at de fik den lave Rente. Jeg indrømmer, at er det et stort Laan til en lav Rente, er det ogsaa en Begunstigelse af en saadan Art, at det kan foranledige Køberen til at betale en Overpris. Men det har aldrig været Lovgivningsmagtens Mening, at denne Begunstigelse skulde være andet end en Startningshjælp, det har aldrig været Meningen, at den, der opnaede denne Hjælp, skulde kunne stryge hele Gevinsten i Lommen, og at den, der flyttede ind i Stedet for, skulde være lige saa vanskeligt stillet, som hvis han havde etableret sig ved egen Hjælp. Og det er det endnu mindre i Henhold til Loven af 4. Oktober 1919.

Jeg ser, at den højtærede Minister ryster paa Hovedet. Det kan være, Ministeren er uenig med mig i noget af det, jeg siger, men jeg er sikker paa, at ved en Forhandling paa Tomandshaand skulde jeg